

Színpad és közönség.

Színpad és közönség egymástól teljesen független, önálló tényezők, bár egymás nélkül el nem lehetnek, el nem képzélhetők, sőt, a végelet tekintve, a színpadra hozott dráma érvényesüléseben egymást kiegészítik.

Ez állítás első tekintetre paradoxon-nak látszik; de a látszólagos ellentmondás azonnal megvilágosodik, mielőtt mindkettőnek szerepére, feladatára egy futólagos pillantást vetünk.

A színpad a közönség számára készült, de nem szabad arról tudnia semmit, el kell feleltetnie, hogy a lámpákban túl feszült figyelemmel hallgatók száza lesik minden mozdulatát. A színművészek, midőn a deszkákra lép, a deszkákon túl látnia se teszi, se lelki szemével nem szabad s ha igazán művész, ezt nem is teszi. Előtte csak egy világnak van okor jelentősége: a deszkák világának, annak a világnak, melynek hullámzó közepéből merítve van a dráma eseménye. A színművészeknek, ha Julius Caesar, vagy Jago szerepére vállalkozott, abban a szempont-látásban, mikor egyríknek vagy másíknak szerepében a lámpák előtt megjelenik, tökéletesen hinnie kell, hogy ő Caesar, vagy Jago. Mert csak ha ez az illúzió tökéletes, tud akképen érezni, gondolkozni, akarni és eszelekedni, amint Caesarnak, vagy Jagonak kell. S művésze csak akkor lesz teljesen az, ha úgy gondolkozni, akarni, eszelekedni tud. Mászóval: a színpadnak egyetlen, semmi más tekintet-nél alá nem rendelhető feladata az, hogy a drámaíró által-teremtett világnak életet adjon és pedig úgy adjon életet, hogy az a költő gondolta. A dráma alakjainak a néző közönséghez s általában a közönséghez, semmi köze. Romanót semmi sem érdekli a világban, csak az ő Juliájá, semmi más tekintet nem irányozza eszelekvését, csak a mindenható szerelm, melynek hevessego egész valójára parancsoló hatalomként nevezhető. Bánk nem lát, nem hall senkit, még a panaszokdással nyomában járó Tiboret sem; előtte az egész világ összefoly két rettenetes gondolatban: hogy családjának tisztessége meg van rabolva, életének boldogsága fel van durva s mindzét

az eszelekedte, ki szeretett hazáját is idegen nemzet jármába igyekszik hajajni.

Epenugy a dráma legjelentektelenebb alakjai is, — még a statikusok is. A színpad alakjainak csak azt a világot lehet ismerőnk, a mely a deszkákon forr, hullámzik; de ezt aztán ismerőnk kell alaposan.

Bánk személyesítője nem lehet igazi Bánk, ha Gertrudist, Ottót, Melidót, Petrus s az egész meráni udvart tövüri hegíre nem ismeri, mint ismerté Bánk. A színpad minden egyes alakjának tisztában kell lennie a többivel minddel, egyenként és össze-nen, ami más szóval annyit tesz, hogy minden egyes szereplőnek tisztában kell lennie a dráma teljes egé-szével, nem csak a maga szerepével.

Ha a színpad ezt a feladatát teljesíti, mindent teljesített. Ha a színművész bele tudja magát élni drámájának világába s arra az időre meg tud felel-kezni az őt környező világról: művészetének tető-pontját elérte és az imadott deszőség, a vágyva vagyott taps feltétlenül osztályrészeül jut.

A közönség szerepe sokkal könnyebb, de mégse egészen olyan egyszerű, mint a legtöbbben gondol-jak. E szerepet röviden így lehetne formulázni: legyen a közönség a színpad világának közönsége, tetően néző, de az ott történő dolgok iránt igazán érdeklődő, mindent megértő publikum.

A drámaíró és a színész ugyanis együttesen vállalkoznak arra, hogy egy darab életet a színpa-don megelevenítsenek. Nekik, míg ezt teszik, enél a cénál egyebet ismerőnk nem szabad. De a leg-tökéletesebb drámaírnak teljesen kifogástalan előadása is mit érne, ha a nézőtörn senki, vagy csak olyanok volnának, kik előtt a színpadon hullámzó élet tel-jesen ismeretlen? A költőnek és színésznek ugyan leírhatatlan gyönyörűséget okoz már maga az a világ, melybe, magáról megfelfedkezve, belébi magát; de az a gyönyörűség nem lehetne teljes, ha mások-kal is megosztani alkálnak nem volna. A művész gyönyörűsége abban az arányban növekedik, mint a benne résztvevők száma. Tehát az előadás, a dráma sikeréhez okvetlenül kivánatos, elengedhetetlen fel-tétel: a műtő közönség.

Színész-szerelem.

A „Thalia” számára írta: Szűts Jenő.

A színész előcsarnokában néhány fázlózó ese léd ácsorgott, a kinek arczát vöröse csipője ki a hideg s ugyancsak toporzékolgat, hogy valami kis melegség szálljon a lábukba. Nem volt már világos-ság sem. Csak egy félig lezuhott láng pisálók, ide-oda lobogva, mikor a szél besvívott a nyírtott ajtókon.

A szerelmes színész nyakig beburkolva sietett le a lépcsőkon. Nem nézett so jobbra, se balra, csak indult egycsenki ki a szűfű-utca felé. Érezte, hogy nyugtalanul dobog a szíve s mődfelét igaz-tott volt, mintha valami különös előérzet győrtörte volna. Hosszút érezte magát.

— Ej, talán csak nem lett hüiten? Talán csak

nem esalt meg? . . . Hahaha! Balga vagyok. Hogy is gondolhatok ilyet! Hiszen alig néhány órája, hogy utoljára láttam. Akkor még az ényém volt szívvel-lélekkel. . . Nem, nem! Az a néhány óra nem fordíthatta el tőlem. . .

Meggyorsította lépését. Különös. Minél köze-lyebb ért ahhoz az alacsony sárga házhoz, annál jobban erőt vett rajta a gyöngörség. Mintha kiment volna a tagjaiból minden erő. A kapualj csaknem észsejtett.

— Nem értem, nem értem, morgotta. Talán kimerített a szerep. Meglehet. De az. Más semmi. A kilínesre tette a kezét. Megyomta. Az ajtó be volt zárva.

— Hogyan? ! Bezárva? ! Ez nem volt szokása eddig, Anna!

Bezörgötett. Semmi nesz. Csak a szél süvöl-151 t el mellette s durván arczába dobott egy esomó fagyos havat.

— Anna, Anna! . . .

Erősen megrázta a kaput. Egy lélek se. Most már gyanakodni kezdett. Valjón mi lehet az oka? Mi történhetett? Mert kell valaminek lenni a do-

SCHWARCZ VILMOS BUTORGYÁROS DEBRECZEN. N.-Várad-u. 2038.
ajánlja dusau felszerelt saját gyártmányú butorait
a n. é. közönség szives figyelmébe. 29. 50-1.

A költő elhítheti a színészt, a színésznek el kell hitetnie a publikumot s e három tényező érzésben, gondolatban, akaratban, törekvésekben egybeforrva, egy rövid estére saját világból kiszakadva s önfeledten a művész teremtette föltételesebb világ harcaiban elmerülve együtt örülnek a jók diadalmán, együtt botránkoznak meg a gonoszszá, a kevélység, az ostobaság ideig-óráig tartó sikerein s együtt tisztulnak meg érzésben az erkölcsi igazságszolgáltatás kinek-kinek érdeme szerint mérő eljárásán.

De hogy ez a feltétlenül kívánatos egység megleően költő, színész és közönség között, ez utóbbinak ama kétfelével egy alapon kell állania; vagyis a közönségnek esztetikailag ugyanolyan műveltségének kell lennie, a mílven a költő s annak művét megéleveníti színész. S ki ne tudná, hogy az ilyen közönség öpen nem mindennapi.

Pedig, ha a közönség esztetikailag nem iskolázott, a költészet és színművészet legjobb, legigazabb törekvései is kétes értékűek, s bizony legtöbbször a várt sikernek épen ellenkezője következik be.

Messzire vezetne, ha az utolsó állításunkat bizonyítani akaránk; most csak azt óhajtjuk még röviden érteni, hogy mi, a színpad s a közönség egymás közti viszonyát tekintve, minő álláspontot foglalunk el.

A nyilvánosság, a nagy közönség igaz érdekeinek szolgálatában állván, önként következik, hogy első sorban azt óhajtjuk s fogjuk szigorúan, de igazsággal ellenőrizni, miként teljesíti a színpad a közönséggel szemben elvállalt kötelezettségét? Meg tudja-e teremteni a deszkákon azt, amit a költő papírosan megteremtett? Ha művészetet élvezhetünk, vagy hiányokat tapasztalunk; elismerésünket vagy kifogásainkat indokolt megjegyzések alakjában mindenkor kifejezésre juttatjuk. Erős hitünk, megélezel mind a színpadnak, mind a közönségnek hasznos szolgálatot tesszünk. A színpadnak, melynek sokkal nagyobb szüksége van az objektiv kritika jóakaratu figyelmeztetéseire, mint a semmit mondó, émyélgős frázisokra; s a közönségnek, mely a dolog természeténél fogva esztetikával s a drámára vonatkozó egyéb dolgokkal nem foglalkozván, e helyen eliga-

zodást talál, ha netalán valamely kérdés megítélésénél biztos kiindulási pontja nincs.

S ha a színpadnak és közönségnek használnunk megadatik; használnuk édes nemzetünk kultúrájának; s ez a legfőbb célunk.

G. J.

Előfizetési felhívás.

Ma nyílunk meg a színház kapui, ma indul meg a „Thalia”. És a mai naptól fogva megjelenik *kiedtel nélkül minden reggel*, hogy hűen referáljon szántársulatunk körében előforduló minden mozzanatról, hogy ezikkével, dramaturgiai és aesthetikai fejtegetéseivel, nevelje a jó ízlést, tanítsa a szép és nemes írást való szeretetét s a rut és izléstelen ellen való ellenszenvet fejlessze. Hogy tárgyainak humorálal szórakoztasson, kacagtasson, hogy érdekes színház híreiből elmondhassa, mi történik Thália csarnokának magas falai mögött, hogy zenei rovatában értesítsen azokról az eseményokról, melyek az édes magyar zene fejlesztésére történtek. Hogy „Ripes” rovatában megkacagztasson és kigunyolja azokat, a kik a színészetnek inkább esufjára vannak és végül, hogy színházi referádaiban objektiv kritikát gyakoroljon a darab és és annak előadása felett.

Ennél többet székségtelennek tartunk mondani most, mikor újra a közönséghez fordulunk, hogy bennünk támogatni sziveskedjék. A részletes programot megaduk mutatványszámunkban, melyet oly szivesen fogadott a közönség s melyről ugy a helyi, mint a fővárosi lapok oly elismerően nyilatkoztak.

A midőn tehát előfizetési felhívást nyitunk a mai naptól kezdve lapunkra, csak annak a kijelentésére szoritkozunk, hogy programunkat fentartjuk, a kitűzött czél felé nemes eszközökkel haladunk.

Megemlítjük továbbá még azt, hogy intézkedünk az iránt is, hogy a közönség lapunkból minden befolyástól teljesen ment, igazságos és magvas kritikákat olvasson és erre oly két kiváló férfit,

A színész most már tisztában volt a helyzetel. Annánál valaki van. Nincs egyedül.

— Ej, mindjárt meglássuk, hogy állunk.

Fölemelte az öklét, hogy beüti az ablakot. Akkor hirtelen mást gondolt. Hátha nincs igaz a Kár elharmarkodni a dolog. mert esetleg komoly következménye lehet. Gondolkozni kezdett. Józanágot akart magára erőltetni.

— Majd másképp jövök a nyomára. Itt fogok várni reggelig. — ha kell, napoki és szemügyre veszek minden embert, a ki elhagyja ezt a házat, de meg kell tudnom a valót.

Sétálni kezdett a koményre fagyott úton fel és alá. Hídez borzongatta az egész testét, de nem sokat gondolt vele. Az esőt izgatottá tette, visszazadta az erejét is. Végtelen kitartást érzett magában, ugy hogy szembe szállott volna akármivel.

Elmúlt egy óra. Akkor lassan esdösen kinyílt a kapu ajtó. Vagyzótt nagyon, a ki jött ki rajta, hogy nagy zajt ne üssen, de a kapu befagyott sarkai ugyanesak eszorogtak. A színész a szomszéd ház kapu bejárásánál óvatosan meghúzódott és lesett a távozó sötét alak után. A szél

logban. Hiszen másszor nyitva hagyta a kaput. Talán álmosodott? Es lefeküdt. Bizonyosan. Aztán megszallta a szemét az a legédesebb, legmélyebb álom s most nem ébred föl.

— Édes, édes kis bogaram. Hát alszol? Álmodol, ugy-e? Es nem tudsz róla semmit, hogy a te hű Zoltánom künn a téli fagyban virraszt álmaid fölött.

Oda ment az ablakhoz.

Halvány fny szűrődött ki a téli éjszakába a süri függöny hasadékaiban. Hát nem alszik. . . Mi esoda? ! Anna, te főnn vagy? Anna te hallod az én zörgétesemet? Es még sincs semmi felelet! Na várj!

Megzörgötte az ablakot.

Egy hang se.

A fillér odanyomta a hideg, fagyos üvegtáblához és hallgatózni kezdett. Bizonyítalan neszt vélt kivenni, a mely hasonlított a titkolózó sottogáshoz. Vagy csak képzelődött? Nem, nem. Most meg zörgés hangzott ki belülről. Aztán kialudt a lámpa fénye és egyszerre ijesztően sötét lett.

mint Dr. *Gulyás* István urat, főiskolánk tudós tanárát, ki dramaturgiai és eszthetikai czikkjeivel írói körökben rég feltűnést keltett és Dr. *Komáromy* Sándor urat, városunk ez előkelő fiatal orvosát, kiknek magas zenei képzettsége és tudása mindnyájunk előtt ösméretes — sikerült meggyerünk.

Dr. *Gulyás* István ur a tragédiái, drámái, színműi, vígjátékai és népszínmű — előadásokról ír a „*Thalia*”-ba kritikák mint Dr. *Komáromy* Sándor ur az operette és operai előadásokról — és azok zenei értékeiről referál.

Hogy ez által lapunk egy dramaturgiai, esztetikai, színházi és zenei lap követelményeinek megfelel, azt merjük állítani.

Ezekhez járul az a fényes névsor, mely lapunk köré csoportosulva. Biskocsyeggel tölt el benünket. A „*Thalia*” főmunkatársai ezek:

Dr. *Benedek* János, *Berecsy* Lajos, Dr. *Ferrari* Andrási, *Follinusz* Aurél, ifj. *Gily* Edő, *Koncz* Akos, *Kovácsy* Kálmán, *Lindénfeld* Edő, Dr. *Nagy* Zsigmond, *Rubos* Arpád, *Szathmáry* Zoltán, *Szavay* Gyula, *Szilágyi* Vilmos, *Szombathy* János, *Szűts* Jenő, *Than* Gyula, *Tóth* Dezső, *Viló* Dezső.

A lapot a „Csokonai” nyomda részvénytársaság állítja ki s így annak izelés és tetszés külső formája is biztosítva van.

A „*Thalia*” előfizetési ára:

Az egész színi időnyre (szept. 26-46 ápr. 30-ig)	5 frt — kr
Félfé időnyre (szept. 26-46 jan. 15-ig)	2 „ 50 „
Egy hóra	„ 80 „
Egyes szám ára	„ 10 „

vidékre a postai székkeláddal az egész szezonra 2 frt 20 kerral több.

Előfizetheti a színházi pénztárnál, a Csokonai nyomda részvénytársaságnál és a „*Thalia*” szerkesztésében, (Kossuth-utca, 2576. szám alatt), a hol a lap számára hirdetések is vesznek fel.

— A „*Thalia*” egyes számai kaphatók minden tözsődben, valamint a színházi pénztárnál is. —

Kiváló tiszteltetl

A „*Thalia*” szerkesztője és kiadóvezetője.

hosszan röptette utána a nagy szárnyas kabátját, de nem tudta felismerni. hogy ki volt.

Mikor elhalt a lépések kopogása is, mint a rabló zsákmányára, úgy rohant oda a színes keresves fájdalomban az Anna lakása elé. Az ajtó durván belökte és azzal a határozott szándékkal lépett be arra, a nagyon is jól ismert udvarra, hogy nevék fogja nevezni azt a hűtlen ezéda teremést és az azt vele örökre. Lángoló haragja azonban lejjebb hagyott, mikor a leány égya előtt állott.

— Zoltán? Te vagy az?

— En!

— Ilyenkor? Hát hol jártál?

A színes egyszerű nagyon gyöngye lett, mikor oda veszett tekintete a hófehér karokra és a csipke ing lassu hullámzására, mely ingerlő eszáball hatott rá. Ott feküdt előtte egy leány. És ez az övé. Egészén. Meglágyult a szíve s szorulódnok lángjában felolvadt a harag. Széldi, kérlelő hangon felelt:

— Rossz vagyok, kieséim. A helyett, hogy haza mentem volna lefeküdni, a zene bevonzott egy kávéházba és ott voltam mostanáig.

Színházi hírek.

— **Színházbizottsági ülés.** Debreczen sz. kir. város színházi bizottság szardán. fi. hó 23-án d. u. *Vértessy* István ügyfőző elnökelte alatt a városésés nagy termében tartotta meg ülését, a melynek több igen érdekes tárgya volt. Tudomásul vette a bizottság a Komjáthy igazgató által beterjesztett színház-szólalt névsort, az első havri másost és házirendet. Megengedte továbbá a bizottság október 6-tól kezdődőleg a vasárnap délutáni előadások tartását, feláránl csekélységgel több, de a rendszeren jelentékesen rendez az igazgató gyermekeelőadásokat — Elhatározta továbbá a bizottság, hogy megkeresi a városi tanácsot, hogy a színház tűzbiztosításán köny nyítsen, mert az oly nyomozást terheltek rá a városra, a melyben változtatni élkezett az idő. Verkeresik továbbá a városi tanácsot az iránt is, hogy a botránnyosan rosz. Debreczenben nem méltó támlásszékek és páholyülések kijavíttassanak. Az utolsó tárgy a páholyberlők jogának megvitatása volt. A bizottság egy albizottságot küldött ki kebeléből, a melynek feladata lesz a páholyberlőket észszírni s egyttal javaslatot terjesztési elő arra nézve, hogy ha egy-egy jogosult nem bérel. ilyen berleten kívül maradás után hány évig maradjon fenn a gya. Ezzel az ülés véget ért.

— A „*Thalia*” czimképe, melyet mutatóvadászúnkat kiadott, megváltozott s a mai czimzemplő csupán addig jelenik meg, a mig *Bosznay* István ev. ref. főiskolai rajztanár őrval készítetj ut. művészi kezeke rával rajzot Budapestről, hova cinkographozni küldöttük, vissza nem kapjuk. Addig is az olvasó közönség szives elnézését kérjük.

— **Ezer év.** A millennium alkalmára *Verő* György által nagy tökélyvel megírott *Ezer év*-vel ma nyitja meg *Komjáthy* János színházgató a debreczeni színi saíntot. Annál nagyobb érdeme ez a direktornak, mert a mellett, hogy ilyen hazafias darabban kezdi meg előadásainak sorozatát, egyszersmind ő az első vidéki színházgató, a ki az *Ezer év*-et színré hozza. A próbák a darabbel egész héten keresztül serényen folytak, komoly szorgalmas munkát végezt a színház-szólalt a betanulásnál,

— Csunya, hát szabad az? Mi? Miért nem jött inkább hozzám? Ugy utam nagmat.

— Igazán? Oda áll az ágy széleire. . . De

Anna, én úgy láttam, hogy —

— Nos?

— Hogy volt nálad valaki.

— Nyomorult! Ilyet föltételezni! Vagy kételkedik bennem? Hiszen ugys tudom, hogy sohase hit. De nem tartozik vele. Ha jobban hisz másnak, mint nekem, hát menjen tőle! Ne is lássam többet soha.

A színeszben felmádat az énézete. Fölállott és indult az ajtó felé. A lány meg befutott a fal felé, mintha aludni akarna. Még sem tudott elmenni. Az ajtóól visszafordult, oda rohant a lánnyhoz és rá borult arra a forró, puha testére.

— Annám, bosszám meg, hiszek neked.

Podig nem mondott igazat, mert lelkeben ott hánykolódott a kétkedés ördöge. De hát mit tehetett róla, hogy olyan nagyon szerette azt a bűnös leányt. . .

a mely előadás akadérlt áltól a művészi diszletl pusztán kielégül előadambizony fény fozen kerestül a közp szép c

színház- tók vol- pőzinyi elvadász. Most m- a város- augyalat- ott van, a melyben az a négy- egyelő- elvotte- szent n- 2 néző- 10 Gledés- hozták- rásított- a s a s- megzse- nál le- Gledés- desen- tegnap- szorint- A szí- meg a- róm, le- fevőzök- gatóné- kopors- feltámi-

valóba- a nagy- szính- akadé- *Kovács* éves- alhoz- hossz- kelől- . *Nad*- az új- zürs- ös- bérko- aliz a- vőfő- lánny- Nagy- elad- ovaz- szőrn- Gyula- Nagy- vimat- lelki- e sző-

a mely kellő garanciát nyújt arra nézve, hogy az előadás öszszevágó, precíz lesz. A *Kovács* János akadémia festső és *Bezdák József* színházi festső által nagy ambícióval elkészített diszettek mind művészi értékek bírnak s azokkal több, külön díszlet próbát is tartottak. A közönség részéről ta pasztall nagyfokú érdeklődés a mai előadásra teljes kielégítést nyer, mert az előjelékből ítélve a mai előadás a működő személyzet részéről művészet és ambíció, — a kiállítás tekintetében pedig pazar fény fogja jellemezni. Az „Ezer év“ teljes szövegében kerül színen, sőt *Komjáthy* direktor egy Kosuth tableauval is meg is toldja. Ott estén keresztül a közönség legnagyobb részének alkalma lesz e szép darabot megnézni.

— **Olgiéska meghalt.** Szomorú kötelességet teljesítették színtársulatunk tagjai azelőtt, meg az első előadást megkezdették volna. Egy piznyai halottat kíséret ki móló utjára. Egy piznyai halottat, két éves kis leánykát, ki még pár nap előtt életvidorúan mosolygott s gyönyörge névőzte a felkelt napot. Most már nem mosolyg többé. Pedig mily szép volt, mily anyagos, édes kis gyermek volt. Megirigyelték a földelt az anyukát s magokhoz ragadták a menyasszonyba. Most már ott van, onnan tekint le csódot látva bánatos szőlőre, kik mindenkit vesztettek imádot gyermekükben. Vigasztalás fikt az a részvét, melyet a színtársulat minden tagja nyilvánít igyekszik, fájlalnak az az „hogy az Isten adta, az Isten elvette“. Ok pedig térdelőre robbogók: „Áldott legyen az a szent neved“.

Sz. Nagy Imrénnek, színtársulatunk tonisztájának 64 nevének szél. Verán Margitnak 2 éves kis leánykájának Olgiéska, fiú 23-án délután 2 órakor elhunyt. Már betegben hozták Debrecezenbe s azóta az agóró szülők éjjel-nappal viarasztak a piznyai gyermek ágya mellett. A gyermek azonban kit a színtársulat tagjai valószálag bálványoztak, már nem volt megmenthető. Dr. Sárvary Gyula és Ujházy Károly orvosok már lemondtak arról, hogy visszatárhassák az életnek a kis Olgiéska szerén délután, zokogó szőlőnek karjai közt eszedesen elszenderült. Temetés a szőlők domb-utczai lakásáról, tegnap déliólt ment végbe, a róm. kath. egyház szertartása szerint. Számos koszu borította a piznyai halott koporsóját. A színtársulat tagjai, az igazgatónál, teljes számban jelentek meg a temetésen, hogy nyilvánítsák a szőlők nagy fájlalmát. A róm. kath. temetőbe vitték a halottat s beosztelés után elhelyezték a sícban. A színtársulat koszujaiban kívül, még az igazgatónak s tárgyaló több tagja küldte koszuat a drága halott koporsójára. Legyen eszed a piznyai halottnak síri álma, a feltámadási!

E. Kovács Gyula jubileuma. Igen szép és valóban meglehető ünneppel folyt le f. hó 24-én este a nagyváradi nyári színhörök. Nagyvárad hírlapjói színházi bizottság a Szilgietti-társaság és a Jozsef Akadémia ifjúság ünnepeket egy alkalommal E. Kovács Gyulának, a nemzet legelső tragikusának 40 éves színházi jubileumát. És az ünneppé méltó volt ahhoz a férfihöz, ki e világhözötté deszkákat 40 hosszú éven át taposta. Estére Nagyvárad legelőkelőbb közönségével telt meg szülőföldjé a színház „*Nadányi György*“ került színe, a czimszerében az ünneppel. — Örési orvázókkal fogadta a közönség a jubiliált, mikor a színpadra lépett. Babérkoszorú hullott lábaihoz, a taps és éljenzésnek alk akart vége szakadni. Azután nyílt színen, üdvözöl beszél kíséretben adták át E. Kovács Gyulának a szilgietti bizottság, a Szilgietti társaság és Nagyvárad közönsége díszes emléktárgyát. Az egész előadás alatt, a felvonások után is meg-megújult az ovázó, a melyet az ünneppel alit győzött megköszönni. Előadás után a Rózsabokorban E. Kovács Gyula tisztelőire bankett volt, a melyen résztvett Nagyvárad egész élőkölösége. Számos üdvözölő táviratot kapott az ünneppel a nap folyamán. Mi is lelkünkbel üdvözöljük Magyarországot első tragikusát e szép jubileum alkalmából.

— **Színtársulatunk tagjai** folyó hó 20-ára megérkeztek Debrecezen Bejczy György és a női karszemélyzet egy néhány tagjának kivételével s már 21-én reggel meg is kezdődött a próbák az első előadásul kitűzött 1000 évb. — A farsang tagjai ugyanazok, kiket mutatóvány-számunkban elősoroltunk s röviden be is mutattunk, eszmán annyit változás történt, hogy a beteg *Póór* Vilmos helyett a színházgazda *Komáromy* Antal szerződötteti II-od karmesternek, továbbá a karszemélyzethe *Makai* Béla jó hangú szinész is felvétellett. Az egész héten keresztül szorgalmasan folyt a próba az 1000 évből, úgy hogy még a délutáni órákban is tartottak napról-napra próbát színezeink. Komjáthy igazgató ki az első előadást rendezte, a legnagyobb buzgalmat fejtette ki a próbák alatt, hogy az első előadás ne hagyjon semmi kívánni valót maga után. Így bizony színésznőinknek és színészeinknek nem valami sok idő maradt a pihenésre, a mi pedig a nyári üdülés után egy-kettőnél többesze lett volna.

— **Hol üdültek primadonnáink?** Színtársulatunk bájos primadonnái a nyarat különféle helyeken töltötték el s mind-egyik más-más módon használatá fel azt a két havi szünetét, mely nekik a pihenésre maradt. *B. Kuzsinszky* Tórus szállt a Kőrösre, ahol a szőlők hácskától többen zárta töltötte a nyarat, az egy noki a legközelebb szörözás s anyai szívet ez boldogította legjobban. — *Kapossy Józsa* a Balaton vidékén üdült. Három hetet a kies Balaton-Füreden töltött, a többi időt pedig Szegszárdon, rokoni körében töltötte el. — *Szendé Anna* a rovács Tátra vidékét járta be s mint mondja, nem sajátta a farsángot, hanem a tátra-botok segítségét megmészta a magas Tátra hólepte bérceit is. Három hetet töltött Uj-Tátra vidékén, majd Szegszárra több városban Lótlón, Késmárton, Lőcsén járt, hol rokoni laknak. — *Kállay Lujza* szőlőkörében Pesten maradt, idejének egy részét azonban a Margit-szigeten töltö, hogy megvárja édesgőzét helyreállítsa. Mind a kiállítás tanulmányozásába merült el és nek lelkijét kitűnő szörözés volt. — Primadonnánk Kállay Lujza kivételével, ki még mindig gyengélkedő a legjobb egészségének örövendek s hangzik is, mint az „őrvékridám karmester konstátia, elsőnyűkre fejűtek és orvósítók, a minnek azt hisszük a színházba járó közönség csak örövendti tud.

— **Az „Ezer év“ zenéje.** *Verő* György millenniumi darabjában megtalálható miniben. E baradás és látványos színműben halottn kívül, melyre *Gabona* Gyula ballad-mester tanított igen ügyes táncokat, a zene is igen nagy tért hódított. — Különbösen igen sok a darabban a közene, a melyek mindannyian igen szépek és meghatók s teljesen hazüllőnek a darab hangulatához. Az „Ezer év“ zenéjét általában az jellemzi, hogy a különböző korok hangulatai hűen jellemzik. Az első jelenetben először *keres-dal* igazi gyönyörű a darab zenéi részének. Ezt *Békassy* Gyula gyönyörű baritonjából fogjuk élvezni. A második jelenetben igen szép a templomi zene, melynek „Áldozat“ a zime. Ezt a nőikar fogja énekelni. *Kapossy Józsa* két solat énekel a darabban. Remekül továbbá a darabban a „Kun dalok“, a kunok herzi ríadta. Több nyári és farsangos kórus is van a darabban, a melyben mind a régi magyaros, eredeti motírunk nyerne kifejezés. Mátyás kúrtyára, a színpalak mögött a katonazenekar kúrtyosa fogja megadni. — A gyönyörű hangú *Kállay* Lujza, ki a Rákóczy-korban Czinka Pannát játssa, énekelni fogja a Remély fecskédn „obakkár“ című dalt, s ezzel valamint hódogéjének büvés hangzával a már-már lankadó Rákóczyba új erőt önt, hogy tovább küzdjön a szabadsáért. — A szabadságharcban is „Klapka indulás“ mely *Szendé* Anna és *Balogh* Árpád „Új a sirdnyak“ új magyar induló énekek duettben. Az 1000 év a Hymnus éneklésével ér véget, a melyet a közönség állva együtt énekel a színtársulattal.

Üdijdságok az ősi időnyre női divatszövegekben, színes helyekben, diszkekben **legelősbán beszereshetők Szabó Lajos fia** cégégnél.

Ripacs. A direktornál.

— Második vizit. —

Nagy-Létán is pár nap óta
Vége van a nyárnak
S öreg, ifjú, férfi és nő,
Már a sutba járnak.
Előkerül eszima, bunda,
Régi, kopott kucsma
S velük együtt — a kinek van —
A pénzérek kulcsa.

Se autóm, se pénzke-kulcsom.
— Fájdalom — de igr van
És ez engem arra készítet,

Hogy a sorsom szidjam
S monok olyan nagyot neki,
Reggel, délbe, este,
Hogy az bizony megborzadna.
A ki rém! lesne.

Oh, most meg már más baj is van :
Közöségem sincsen,
A ki tíres zsebeimbe
Pérez-balszámot hintsen —
És mindennek az az oka :
Vége van a nyárnak —
S az emberek nem színháza,
De fonóba járnak

Oh, de ez csak falun van igr
Debreczenbe' másképt —
Bejöttem hát s egynesen,
Nagy dologhez láték :
Elloptam Komjátthyhoz,
— Áldja meg az Isten —
Mennyi jóval kínálgattott,
Miknek párja ninesen.

Volt ott konyak, kalács, szivar,
S édes szó az ajkán —
Azt képzeltem, kised vagyok,
Ó meg az én dajkám, —
Hogy mosolygott szeme, szája
S hogy csengett a h ngja —
Bizony, bizony megbírvóli,
A ki egyszer hallja.

Beszédemben arra kértem,
Szerzőtessen engem —
Ez a vágyam, ezt esengti
Egvetőre lilkem :
És ő erre azt felelte,
Szép, hamleti hangon,
Mit bizony, ha gondolkozom :
Nem érdemel rangom.

— Ripacs ur, ma, szombat este
Unnepi lesz minden,
Tudja, hol a kakasülő?
A jegy hozzá — itten,
A többi mind elfogyott már,
Menjen ezzel, menjon!
S kérem, hogy az „Ezer év”-ről
Há kritikát fessen . . .

— Az lesz majd a bizonyítvány
S ha látom, hogy helyes :
Szerződtem magát is, bár
Társulatom tejes.

Mostan pedig Isten önnel!
Találkozunk holnap —
Sietek az „Ezer év”-re,
Már a prótók folynak.

(Debreczen.)

Retegi Fridolin.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat vissza nem adunk. Bérmentellen leveleket el nem fogadunk. Nvértelen levelekre nem válaszolunk.

Pályabérlet. 1. A pályabérlet közönség nagyobb része előfizetünk közé tartozik. Közönségünkkel átadtuk a beküldött összeget a kiadóhivatalunknak, mely az összegzet rögtön nyomatgátta is. — 2. A mutatószám már teljesen elfogyott. Oly nagy volt az érdeklődés lapunk iránt, hogy a harmadik napon elkopkodták teljesen a számokat, úgy, hogy a szintársulat tagjainak is alig tudtunk egy-egy számot megrenteni. — 3. Nem mindig ilyen bő terjedelemben jelenik meg lapunk. Két szám után csak 4 oldalból fog állani a lap. Hétfői napokon pedig csak két oldalon jelenik meg.

Könyvkiadásunk kiadásainak. Budapest. Legbecesebb emléktárgyaink közé tartozik el azon levelet, melynek minden sora oly jól esett nekünk s amit adott a további lankadatlan munkádszere. Ezer köszönet érte. Epedre várjuk az ígért tárcázásokat, valamint a reánk nézve oly boldog november-hónapot, a mikor újra idején hozzánk vendégcserepelni s felajánlatunk azon esteiket, melyek sohasem törőhőttök ki emléktárgyaink.

K. I. szinzigazgató urnak, Budapest. Vidékre a lap előfizetési ára 2 fnt 20 kr. postai sőtöküldéssel több, címűfogva kérjük ezen összeg utanküldését.

Fogorvos

Med. univ.

dr. Siehermann Adolf.

Kossuth-utca 2152. (Kardos-ház)

Rendel: délelőtt 9—12-ig
délután 2—6-ig.

35-6-1

CSÁTHY FERENCZ

előbb itt. CSÁTHY KÁROLY.

Debreczenben, Egyháztér 344. sz.
Ajánlja 10,000 kötetből álló magyar és német

kölcsönkönyvtárát

a n. á. közönség szives figyelmébe jelen téli évszakra a legülőbb árak mellett.

E tekintetben kellő felvilágosítást nyújt a kölcsönkönyvtár-jegyzék. 30-3-1

Dr. Rothschnek Y. Emil gyógyszerlára

az „Arany egyszaru”-hoz,

DEBRECENZENBEN, Kossuth-utca 19, a színház mellett.

Nagy választék

külföldi illatszerek, szappanok, fogporok, száj-
vizek, valamint gyógy-cyukorkákban.

Aranyporok, négy színtes, Ferulitillil serekek. Fogpórák és fog-
porok. Hajápoló cikkek.

Illatszerek és illatporok (Suchet). Káoszerek. Pipere-vizek, arak- és
késztisztító serekek. Szappanok (tűgyere és ztygy). Crémek és színházi
festők, stb. stb.

Van szorensem a n. é. közönség becses tudomására
hozni, hogy Debreczenben a Miklós utca-szarkán
1904. sz. házban (Frohner-szállalával szemben)

uj parthieáru-üzletet

nyitottam,
hol időközönként más-más árukat becsátok a közönség
rendelkezésére.

Ez alkalommal kitünő minőségű és izléses min-
táju női ruha posztók 145 cm. széles 1 frt, valamint
szőnyegek és pokróczok

árusítottam el
== a legolcsóbb árak mellett. ==

A létszét rövid ideig tart s aztán más áruk
jönnek forgalomba.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri:

Geiger H.

34-10-1

Színházi látcsövek!

Fischer Jakob

látcszerész

Debreczenben, Főpiac.

Ajánlja legkitünőbb achromatikus

színházi és mezei látcsöveket

6-8 és 12 üveggel, bór, elefántesont, aluminium
és gyöngyház foglaltványban.

≡ Salon-Lorgnettek ≡

(á la Pompadour) hosszu nyéllal.

Szemüvegek és orrcsüptetők

legjobb minőségű duplán készült üveggel, távol-
látók, rövidlátók, gyengelátók, és operált szemeknek.

Aneroid légsúlymérők

hőmérők, maximal és minimal hőmérők, folya-
dékmerők, valamint minden a látcszerési szak-
mához tartozó tárgyak legjobb minőségben kaphatók.

Alapítattott 1872.

23-5-1.

Stern József és Testvére

nagykereskedők és gyárosok

Debreczen, Piacz 584, a „Bika” szálloda mellett.

UJDONSÁGOK!

az őszi és téli időnyre az újabban kibővíttet detail osztályban
Jäger-gyapju és pamut
alorsuházati cikkek,
harisnyak, keztyűk, vadász-
ujjas és kötött bekoósok.

Berlini kendők és sálak
Nyakkendők, esernyők, pénz-
erszőnyékek.

**Kefe-áruk, ecetek, mesze-
lők, seprők,**
ruha-, haj-, fog- és köröm-
kefék, fésűk, szappanok,
illatszerek,
nagy választékban!

27-0-1 Mindenféle belésáruk és szabókellékek.

Szálloda-átalakítás.

Van szorensem Debreczen szab. kir. város n. é. közönségének becses tudomására juttatni, hogy az

Angolkirálynő szálloda kávéházát és éttermét
fényesen átalakítottam és újra berendeztem.

A kávéházban és étteremben pontos kiszolgálás mellett a
legkitünőbb és tisztán gazdelt italok kaphatók.

Naponként kezdett és változatos étlap

Kőbányai koronasör.

Színház után mindig friss ételek
állanak n. é. vendégeim rendelkezésére.

A külön termet éjszaka rendeztem be nagyobb társaságok,
mulatságok, lakadalnak, bankettek stb. számára, melyeknek
pontos és kifogástalan szervizelését felelő juttányosan fogadom el.

Izléssel berendezett olcsó szállodai szobák.

A vasúthoz omnibusz áll az utazóközönség kényelmére
A szállodában telefon, bel- és külföldi lapok.

A n. é. közönség szives pártolását kéri
tisztelettel:

Hauer Bertalan,

26-1-1

vendégfős.

Olosó forrás!

Kitünő szobapadló-fénymáz,

űrnisz, mindennemű készfészték, valódi amerikai

Csillár petroleum

angro ár mellett házhoz szállítva kapható

KOHN HENRIKNÉL

főüzlet Rózsa-ter 12.

Fészték különlegesen ilet Nagy-Hatvan-utca, Kossorus-ház.

5-3-2

Férfi és női

lábbeli üzlet

és készítési műhelyemet

vagyok bátor az ősi idény alkalmával uraságoknak becses figyelmébe ajánlani. Műhelyemben, mely általában ósmert pontos és szelíd kiszolgálásáról, készítik mindennemű e szakmába vágó munkát a legújabb divat szerint. Különös figyelmébe ajánlom **hatszög lábak zárára készülő G. Hoppászi czégnél, melyeket saját módszerem szerint a legalkalmasabban készítek.**

Teljes tisztelteté!

Cziczó Lajos

czipész-mester Debreczenben.

Üzlethelyiség: Főter, Stenczinger-ház.

3-3-3 (A. Bika" szállóival szemben.)

Van szerencsém értesíteni a nagy-
rért. közönséget, hogy a régi

Vilmos-fele sörcsarnokot átvettém.

Ajánlom
kitűnő konyhamat és jó minőségű
boralmat.

Abbennémek jutányos árban számítok.

PÉTER PÁL,

vendéglős,
Soházhár közelében, előadások után **friss ételek** kaphatók.

3-3-3

Ujjonnan berendezett női ruha műtérnem.

Van szerencsénk a n. é. költségkíméléséig szives tudomá-
sára korni, hogy évtizedek óta fenállót

női divattermünket

a mai kor igényeinek megfelelőleg kialakítottak a annak ve-
tőre egy budapesti elismert cég munkásságát is szabá-
sát alkalmazzuk. Ki a sokaság főtárs keresetlebb divatterm-
ben működésis ügy-**je szelődés, kifogás-
teljes kidolgozás, mint közlés
összeállításra által a megrendelő költség-
kíméléséig a illis merésé a pártólás minden tekintetben
készenlő.**

Raktárunk az **őszi és téli idényre anyagol,
francia, valamint a befőteli legelő gyártmányú
gyapjúkelmék, selymek- és diszettek**

gudagon elálltak és így csak költségek helyetben vesztünk,
hogy **ruhákot és készítményeket** **francia
lek után a legkényesebb látszóik is megfőltélen
készenlő.**

Hosszú években keresettől élvezett szives bizalmát meg-
készenlő, kérjük azt részletekre továbbra is fenntartani és meg-
mondunk

3-4 2

kiváló tisztelteté!

Bosznay J. és Társa.

Mintákkal bérmentve szolgálunk.

Győrszeműk 6 óra alatt.

Árjegyzék 206. - 30 - fr. és féljegy.

Budai, egri, carbenet, ménesi, sashegyi,
visontai, tokaji asszú.

Gazdagon felszerelt

fűszer, csemege- és borkereskedés.

Kapható:

kitűnő asztali hegyi ó-bor
litereje 40 krajczár.

Tovább: hazánk minden borvidékének neme-
sebb asztali-, pesenye- és csemege-borai
a földmirelési m. k. miniszter felügyelete alatt álló

ORSZÁGOS

központi mintapincéből.

Fürkútár Debreczen és vidékére:

KONTSEK GÉZA

fűszer-, csemege- és borkereskedésében
4-5-2 (Kossuth-utca.)

Szklabor, tremini, villányi, szomoródi,
szegedeni, siklósi.

Balatoneleki, érmeleki, erdőlyi, hegyfalu,
nemesrévi, rizing.

Somló, dörgencei, burgundi, muskotály,
küküllőmenti, mádi, szalmabor.

Főter 2138. sz.

BIEDERMANN-
FALOTA

Steiner József

férfi- és gyermekruha

versenycsarnokában

30. 10-1. már megérkeztek

a legújabb divatu

őszi és téli áruk

a legolcsóbb árak mellett.

Olcsó törlesztéses kölcsönt

ajánl és

a legrövidebb idő alatt lebonylit

Balog Ede

Debreczen, N.-Várad utca 2125. sz.
Prospektus és levélbeli válasz díjtalanul adatik.

37-10-1